

Čnosť podľa Sv. písma

Starý zákon nepozná pojem, ktorým by sa označovala čnosť. Pozná však príbehy čnostných ľudí (Abrahám, Jozef, Mojžiš, Rút, Tobiaš, Judita...). Očakávanie Mesiáša sa spája s nastolením spravodlivosti. V múdroslovných knihách však (pod vplyvom helénskej kultúry a na základe dialógu s ňou) možno natrafiť na grécke ideály čnosti: „Ak niekto miluje spravodlivosť, nech vie, že dielom múdrosti je čnosť; tá učí miernosti a rozvahe, spravodlivosti a sile...“ (*Múd* 8,7).

Nový zákon: ani evanjeliá nepoužívajú pojem čnosť, spomínajú však čnostných ľudí: rodičia Jána Krstiteľa Zachariáš a Alžbeta sú označení ako spravodliví pred Bohom a bezúhonní (*Lk* 1,6), podobne Máriin manžel Jozef je „človek spravodlivý“ (*Mt* 1,19).

Ježišova reč na vrchu hovorí o čnostnom človeku, najmä jeho zmienka o dobrom strome, ktorý prináša dobré ovocie, a zlom strome, ktorý prináša zlé ovocie (*Mt* 7, 17-18). Je to obrazné vyjadrenie charakterovej stálosti. Podobne nasledujúca stať „Nie každým, kto mi hovorí Pane, Pane, vojde do nebeského kráľovstva, ale kto plní vôľu môjho Otca“ je jasným vyjadrením toho, čo dnes označujeme ako osobná integrita. Ide teda o bytostné zameranie človeka na Boha, na dobro.

Apoštol Pavol, hoci dobre poznal grécku kultúru, používa slovo čnosť (*areté*) len raz: *Flp* 4,8. Druhýkrát je pojem čnosť použitý v *2 Pt* 1,5. Pavol však viackrát uvádza tzv. katalógy čností (*Gal* 5,22; *Ef* 5,9; *Kol* 3,12; *1 Tim* 6,11; tiež už spomenutý *2 Pt* 1,5-7), ktorým zodpovedajú zoznamy nerestí (*Rim* 1,21-31; *1 Kor* 5,10; *1 Kor* 6,6; *Ef* 5,3-5; *Kol* 3,5-8; *1 Tim* 1,9-10). Rozdiel medzi antickými čnosťami a kresťanským chápaním čností je v tom, že Sv. písmo výslovne tvrdí, že majú pôvod v činnosti Ducha Svätého, že sú „ovocím Ducha“ (*Gal* 5,22).

Kristus však výslovne upozorňuje na správnu motiváciu – ak niekto robí svoje dobré skutky len preto, aby ho ľudia videli a chválili, stáva sa pokrytcom (*Mt* 6,1-18). Takto by snahu o pestovanie čností viedla k samolúbosti, pýche a povýšenectvu.

Čností je nesmierne veľa. Základné rozdelenie je podľa toho, či ich človek získava svojím úsilím (ľudské), alebo ich Boh vlieva do duše (božské).

Čnosti poznáme: ***378-388

1. ĽUDSKÉ (prirodzené, kardinálne) – sú stále a trvalé dokonalosti rozumu a vôle, ktoré usmerňujú naše činy, usporadúvajú naše vášne a riadia naše správanie podľa rozumu a viery. Tieto čnosti zdokonaľujú ľudský charakter a získavame ich cvičením a praxou.

Poznáme 4 ľudské čnosti:

**Rozvážnosť + Spravodlivosť + Statočnosť
+ Miernosť**

2. BOŽSKÉ (nadprirodzené, vliate) – sú Bohom vliate schopnosti žiť kresťansky podľa vzoru JK.

Božské čnosti sa nezmenšujú, ale strácajú sa ťažkým hriechom (opakom konania proti tej - ktorej čnosti).

Ožijú znova pri ospravedlivení a obrátení.

Poznáme 3 božské čnosti: **Viera + Nádej + Láska**

